

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

MD - 2012, mun. Chișinău,
str. 31 August 1989, nr. 82
tel.: +373 22 20 14 24
web: www.justice.gov.md,
e-mail: secretariat@justice.gov.md

01.10.2024 nr. 04/2-8714
La nr. 09-07/133/2908 din 13.09.2024

**Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
Cancelaria de Stat**

Cu referire la *proiectul legii privind normele de punere la dispoziție a produselor fertilizante (număr unic 669/MAIA/2024)*, comunicăm următoarele.

1. În conformitate cu pct. 37 din *Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația UE aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018* (în continuare-Regulament), clauza de armonizare utilizează următoarele calificative generale de apreciere a compatibilității: „transpune”, „transpune articolul, alineatul, litera, punctul, paragraful, anexa etc. din actul juridic European”, „transpune parțial”. Ținând cont că, în clauza de armonizare sunt indicate articolele concrete din *Regulamentul (UE) 2019/1009 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019* care sunt transpuse, clauza de armonizare se va ajusta la prevederile *Modelului 3 din Anexa nr. 1 la Regulament*.

2. În conformitate cu pct. 35 din *Regulament*, clauza de armonizare indică gradul de transpunere, precum și actul/actele juridic/e european/europene ce se transpune/transpun, cu indicarea tipului, a numărului, a instituției/instituțiilor Uniunii Europene ce a/au adoptat actul european, seria, numărul și data Jurnalului Oficial al Uniunii Europene în care acesta a fost publicat, precum și cea mai recentă modificare a acestuia care constituie obiect al transpunerii. Ținând cont că *Regulamentul* a fost ultima dată modificat prin *Regulamentul delegat 2024/1682 al Comisiei din 4 martie 2024*, în clauza de armonizare, textul „*Regulamentul delegat 2024/1682 al Comisiei din 4 martie 2024*” va fi precedat de cuvintele „așa cum a fost modificat ultima dată prin”, astfel cum este indicat la *Modelul 3 din Anexa nr. 1 la Regulament*.

3. În conformitate cu art. 1 alin. (1) din proiect, „prezenta lege se aplică produselor fertilizante cu marcaj CE (denumite în continuare „produse fertilizante UE”) sau produselor fertilizante fără marcaj CE (denumite în continuare „produse fertilizante MD”) atunci când sunt puse la dispoziție pe piață”.

Cu privire la domeniul de aplicare al legii reținem următoarele teze:

Potrivit art. 1 alin. (1) din *Regulamentul (UE) 2019/1009*, regulamentul se aplică „*produselor fertilizante UE*”. Prin proiectul legii se extinde domeniul de aplicare al legii, or, legea se aplică și „*produselor fertilizante MD*”.

Potrivit notei de fundamentare, *Regulamentul (CE) nr. 2003/2003* nu împiedică punerea la dispoziție pe piața internă a îngrășămintelor nearmonizate, în conformitate cu dreptul intern și cu normele generale privind libera circulație din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE). Având în vedere importanța produselor fertilizante pentru agricultură - deci și pentru economia țării, această posibilitate ar trebui să fie menținută. Respectarea normelor armonizate ar trebui să rămână opțională și să fie necesară numai pentru produsele, destinate să furnizeze plantelor nutrienți sau să îmbunătățească eficiența nutrițională a plantelor, care poartă marcajul CE atunci când sunt puse la dispoziție pe piață. Prin urmare, proiectul de lege ar trebui să reglementeze și produsele fertilizante care nu poartă marcajul CE atunci când sunt puse la dispoziție pe piață.

Cu privire la argumentul invocat de autorul proiectului, menționăm că acesta nu poate fi reținut, or, potrivit art. 5 alin. (2) din *Regulamentul (CE) nr. 2003/2003* „*Îngrășămintele marcate „îngrășământ CE” în conformitate cu prezentul regulament circulă liber în Comunitate*”. Prin urmare, dispozițiile Regulamentului enunțat nu sunt aplicabile „*produselor fertilizante fără marcaj CE*”.

Cu privire la transpunerea *Regulamentului (UE) 2019/1009*, menționăm că regulamentele sunt acte ale Uniunii Europene care asigură uniformizarea soluțiilor referitoare la un anumit aspect juridic pe întregul teritoriu al Uniunii Europene, fiind aplicabile *erga omnes* (pentru toți) și concomitant în toate statele membre. Potrivit art. 288 din *Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene*, regulamentul are aplicabilitate generală. Acesta este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în fiecare stat membru. **Statele membre nu sunt în drept să aplice un regulament parțial sau să selecteze numai o parte din dispozițiile acestuia pentru aplicare în vederea prevenirii adoptării unor acte legislative naționale contradictorii.** De asemenea, statele membre nu sunt în drept să introducă dispoziții și practici în dreptul național care ar împiedica aplicarea regulamentului. **Regulamentul este utilizat în scopul unificării unor dispoziții juridice la nivel de Uniune Europeană.**

Țările în proces de aderare la Uniunea Europeană sunt obligate să abroge astfel de acte juridice interne care transpun regulamentele odată cu aderarea la Uniunea Europeană, păstrând dispozițiile referitoare la penalități, instituții și măsurile de punere în aplicare.

Potrivit principiului supremației dreptului Uniunii Europene, în cazurile în care apare o divergență între legislația națională și legislația Uniunii Europene, cea din urmă prevalează.

Acele dispoziții și măsuri ale Tratatului nu numai prin intrarea lor în vigoare fac inacceptabilă în mod automat orice dispoziție incompatibilă cu dreptul național, dar, de asemenea, **împiedică adoptarea unor noi acte naționale în măsura în care acestea vor fi incompatibile cu dispozițiile Uniunii Europene.**

În conformitate cu principiul ireversibilității, orice proiect care afectează nivelul de armonizare atins cu legislația UE nu poate fi adoptat.

Reieșind din cele expuse, proiectul legii urmează a fi revizuit fundamental, or, prin proiectul legii se propune oferirea posibilității producerii pe teritoriul Republicii Moldova a „*produselor fără marcaj CE*” cu excluderea necesității de autorizare/omologare în continuare a „*produselor fertilizante care nu au marcajul CE*” pentru a nu permite pierderea potențialului de producere a produselor fertilizante pe teritoriul RM, apte de a fi exportate pe piața UE, asigurarea fermierilor cu produse fertilizante de toate tipurile și siguranța produselor alimentare prin prisma contaminațiilor și a limitelor de contaminați depășite la produsele agro-alimentare, autoritatea competentă urmând să se bazeze exclusiv pe indicatorii de risc la planificarea controlului oficial, ori notificarea simplistă ar permite ca personalul implicat în examinarea notificărilor de la aparatul central să fie concentrat în elaborarea planului anual de control în baza indicatorilor de risc și monitorizarea în implementarea acestuia. La acest aspect, menționăm că argumentele din nota de fundamentare sunt declarative, or, o transpunere corespunzătoare nu poate fi realizată prin depășirea cerințelor și scopului actului UE atunci când acesta nu prevede posibilitatea stabilirii unor reglementări suplimentare sau cerințe mai stricte în legislația națională.

4. La art. 2:

1) Prin proiect se definește noțiunea „*produse fertilizante MD - produsele fertilizante fără marcaj CE;*”. Cu privire la noțiunea „*produse fertilizante MD*” expuse în proiect menționăm că noțiunea este ambiguă deoarece redă un alt sens decât cel expus la art. 2 din proiect și în nota de fundamentare. În conformitate cu art. 54 alin. (5) din *Legea nr. 100/2017*, dacă o noțiune sau un termen poate avea înțelesuri diferite, în proiect se stabilește semnificația acestuia în context pentru a asigura înțelegerea corectă a noțiunii sau a termenului respectiv și pentru a evita interpretările neuniforme. Astfel, pentru a exclude interpretările neuniforme, noțiunea „*produsele fertilizante MD*” se va substitui cu o noțiune nouă.

2) Noțiunile „*formă lichidă*” și „*formă solidă*” nu sunt utilizate în textul legii, prin urmare fie se vor exclude semnificațiile noțiunilor enunțate, fie se vor utiliza în textul legii, or, în redacția actuală nu este clară necesitatea definirii acestor noțiuni, în contextul în care noțiunile enunțate nu se regăsesc în proiect.

3) În conformitate cu art. 51 alin. (6) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, alineatele sunt însemnate succesiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, luate între paranteze rotunde. Alineatul poate fi divizat în litere,

care sunt însemnate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză. În cazul unei structuri complexe a actului normativ, alineatul poate fi divizat mai întâi în puncte însemnate cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de o paranteză. La rândul lor, punctele pot fi divizate în litere, însemnate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză. Adicional, în proiect se vor uniformiza trimiterile la articole, alineate sau litere. Astfel, în textul proiectului se vor utiliza abrevierile acestora. Ținând cont de prevederea legală enunțată, la semnificația noțiunii „substanță”, textul „articolul 4 punctul 27” se va substitui cu textul „art. 4 pct. 27)”.

4) Noțiunile „punere la dispoziție pe piață”, „organism de evaluarea a conformității”, „legislație de armonizare a Uniunii”, „marcaj CE” sunt definite în *Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității*, prin urmare, în scopul evitării paralelismului în legislație se vor exclude din proiectul legii.

5) Semnificația noțiunii „importator” este distorsionată, or, importatorul introduce doar produsele fertilizante UE dar nu și produsele fertilizante MD în condițiile în care produsul fertilizant poate fi produs și pe teritoriul RM. Noțiunea „țară terță” urmează a fi revizuită din punct de vedere al raportării la legislația națională, or, Republica Moldova nu este stat membru al Uniunii Europene, prin urmare, în legislația națională nu este utilizată noțiunea „țară terță”. Ținând cont de observațiile expuse, propunem următoarea redacție: „importator” - orice persoană fizică sau juridică stabilită în Republica Moldova care introduce un produs fertilizant UE din altă țară pe piața Republicii Moldova.

6) Ținând cont că legea conține reglementări cu privire la „produsele fără marcaj CE”, considerăm relevantă definirea noțiunea „fără marcaj CE” și anume condițiile pe care trebuie să le îndeplinească producătorul, or, norma trebuie să fie clară și să nu lase loc de interpretare.

5. La art. 3:

1) Potrivit art. 36 alin. (1) din *Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern*, Guvernul adoptă hotărâri, ordonanțe și dispoziții. În conformitate cu art. 37 alin. (1) din *Legea nr. 136/2017*, hotărârile se adoptă pentru organizarea executării legilor. Potrivit art. 39 din *Legea nr. 136/2017*, dispozițiile Guvernului se adoptă pentru organizarea activității interne a Guvernului. Ținând cont de prevederile legale enunțate, la art. 3 alin. (4) din proiect, cuvântul „dispoziții” se va substitui cu cuvântul „hotărâri”.

2) Potrivit art. 4 alin. (1) din *Legea privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova nr. 595/1999*, consimțământul Republicii Moldova de a fi legată printr-un tratat internațional se exprimă prin semnare, schimbul instrumentelor care constituie un tratat, ratificare, acceptare, aprobare sau aderare la acesta ori prin oricare alt mijloc convenit de confirmare formală a

consimțământului. Având în vedere prevederea legală enunțată, la alin. (4) se va revizui referința la tratate.

6. La art. 4 alin. (2) lit.a) se va preciza de către cine urmează a fi adoptată lista de identificare a produselor fertilizante MD.

7. La art. 5:

1) La alin. (1) alineatul întâi, se va preciza prin ce acte, autoritatea competentă de elaborarea politicilor va aproba și va ajusta Categoriile funcționale de produse pentru produsele fertilizante UE, astfel cum este indicat la art. 42 alin. (1) din *Regulamentul (UE) 2019/1009* pe care îl transpune, ținând cont de sistemul juridic național, or, în cazul transpunerii urmează a fi păstrată esența, semnificația și scopul prevederilor Uniunii Europene.

2) Dispoziția de la alin. (1) alineatul al treilea transpune eronat prevederea de la art. 42 alin. (1) subalineatul al treilea din *Regulamentul(UE) 2019/1009*, or, potrivit articolului enunțat „*Comisia adoptă acte delegate pentru a adăuga sau a revizui categorii de materii componente*”. Astfel, la alin. (1) subalineatul al treilea din proiect, cuvintele „*aprobă sau revizuire/modifică*” se vor substitui cu cuvintele „*aprobă... pentru a adăuga sau a revizui categorii de materii componente*”. În aceeași ordine de idei, se va preciza ce act urmează să aprobe autoritatea competentă de elaborarea politicilor. Adicional, cuvintele „*din categoriile*” vor fi succedate de cuvintele „*de materii componente*”, iar cuvintele „*din Categoriile de materii componente*” care succed textul „(în sensul Legii nr. 209/2016 privind deșeurile)” se vor exclude.

3) La alin. (2) și (3) se va preciza prin ce act național autoritatea competentă de elaborarea politicilor poate să aprobe și să modifice Categoriile de materii componente.

4) Dispoziția de la art. 5 alin. (5) din proiect transpune dispoziția de la art. 42 alin. (5) din *Regulamentul (UE) 2019/1009* în care se face referință la art. 5 alin. (2) din *Regulamentul (UE) 1069/2009*. La acest aspect, menționăm că la alin. (5), textul „*articolul 5 alineatul (2)*” se va substitui cu textul art. 7 alin. (3) și (4), or, art. 7 alin. (3) și (4) din *Legea nr. 129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman* transpun art. 5 alin. (2) din *Regulamentul (UE) 1069/2009*.

5) La alin. (5) alineatul al doilea, se vor exclude cuvintele „*de la prezentul articol*” pentru a asigura conformitatea cu art. 55 alin. (4) din *Legea nr. 100/2017*, ce prevede că: „În cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ sau element structural, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la norma juridică relevantă fără a se preciza că aceasta face parte din același act normativ sau element structural” (obiecție similară și la art. 7 alin. (3), (5), art. 7 alin. (7), art. 10 alin. (2) alineatul al doilea, art. 23 alin. (3)).

6) Cuvintele „ia măsurile necesare” se vor substitui cu referința la actele care urmează a fi adoptate de autoritatea competentă de elaborarea politicilor.

8. La art. 7:

1) La alin. (4), textul „cerințele menționate la alineatul (2) punctul 1 din prezentul articol” se va substitui cu textul „cerințele menționate la alin. (2)”, or, referința la punctul 1 este greșită.

2) La alin. (6), sunt utilizate noțiunile „autorității autorizate” și „organismul autorizat”. În conformitate cu art. 54 alin. (1) lit. d) din *Legea nr. 100/2017*, aceleași noțiuni se exprimă prin aceiași termeni. Ținând cont de regula enunțată, noțiunile se vor uniformiza.

3) Potrivit alin. (6), operatorul economic este informat cu privire la decizia luată de autoritatea competentă. La acest aspect se va reține că decizia luată poate fi contestată în procedura contenciosului administrativ conform *Codului administrativ*.

9. La art. 8 alin. (1):

1) Cuvintele „introduc pe piață” vor fi succedate de cuvintele „produse fertilizante”.

2) Art. 8 din proiect transpune art. 6 din *Regulamentul (UE) 2019/1009* la care se face referință la art. 15 care este transpus prin art. 17 alin. (1) și (2) din proiect. Ținând cont de cele enunțate, la alin. (2), textul „articolul 15” se va substitui cu textul „art. 17 alin. (1) și (2)”.

3) La alin. (2) alineatul al doilea, cuvintele „declarație de conformitate” va fi succedată de abrevierea „UE” astfel cum este indicat la art. 6 alin. (2) subalineatul al doilea din *Regulamentul (UE) 2019/1009* pe care îl transpune.

4) La alin. (4) subalineatul al doilea, cuvintele „declarația de conformitate” vor fi succedate de abrevierea „UE” astfel cum este indicat la art. 6 alin. (3) subalineatul al doilea din *Regulamentul (UE) 2019/1009* pe care îl transpune.

5) La alin. (5), se vor concretiza „produsele fertilizante” la care se face referință „UE”, sau „MD”, or, în proiect urmează a fi utilizate noțiunile indicate la art. 2. Textul „specificațiilor comune menționate la articolul 14” se va substitui cu textul „specificațiilor comune menționate la art. 16”, or, art. 16 transpune art. 14 la care se face referință la art. 6 alin. (4) din *Regulamentul (UE) 2019/1009* transpus prin art. 8 alin. (5) din proiect.

6) Se va revizui numerotarea alin. (5), deoarece nu este consecutivă.

7) La alin. (6), cuvintele „produsului fertilizant” va fi succedat de abrevierea „UE” astfel cum este indicat la art. 6 alin. (9) din *Regulamentul (UE) 2019/1009* pe care îl transpune, în cazul în care se referă și la produsele fertilizante MD se va face mențiunea dată (obiecție similară și la alin. (7)).

8) La alin. (7), cuvântul „română” va fi precedat de cuvântul „limbă”.

9) La alin. (8), sintagma „statele membre” se va substitui cu referința la „statele Uniunii Europene”. Ultimul enunț se va revizui în final, or, deși inițial se face referință atât la „*produsul fertilizant UE*” cât și la „*produsul fertilizant MD*”, despre care producătorii consideră sau au motive să creadă că prezintă un risc pentru sănătatea și siguranța oamenilor, a animalelor sau a plantelor, sau pentru mediu, ulterior se menționează despre informarea autoritățile naționale competente din statele Uniunii Europene doar despre „*produsele fertilizant UE*”.

10) La alin. (9), cuvintele „în română” se vor substitui cu cuvintele „în limba română”.

10. La art. 9:

1) Art. 9 transpune art. 7 din *Regulamentul (UE) 2019/1009*. Ținând cont că, la art. 7 alin. (2) lit. a) din *Regulamentul (UE) 2019/1009* este utilizată noțiunea „autoritatea de supraveghere a pieței”, propunem substituirea noțiunii „autorității competente” cu noțiunea „autoritatea de supraveghere a pieței” astfel cum este indicat și la art. 8 alin. (6) din proiect și în *Legea nr. 162/2023 privind supravegherea pieței și conformitatea produselor*. Potrivit notei de fundamentare, pentru a nu admite intervenții repetate și costuri administrative la ajustarea Legii, se propune utilizarea noțiunilor generice ale autorităților, iar Guvernul prin competența sa va stabili statutele acestora și responsabilitățile ce reiese din această lege. La acest aspect, atenționăm că sintagma „autoritatea de supraveghere a pieței” la fel constituie o denumire generică, prin urmare se va examina oportunitatea utilizării noțiunii enunțate în textul legii întrucât denumirea enunțată definește mai clar autoritatea publică la care se face referință (obiecție valabilă și la alin. (10)-(12)).

2) La art. 9 alin. (2) lit. a), cuvintele „declarația de conformitate” vor fi succedate de abrevierea „UE”, astfel cum este indicat la art. 7 alin. (2) lit. a) din *Regulamentul (UE) 2019/1009* pe care îl transpune.

11. La art. 10:

1) Cu titlu de obiecție generală, menționăm că potrivit art. 192 alin. (1) din *Codul vamal*, mărfurile străine destinate comercializării pe piața Republicii Moldova sau uzului personal pe teritoriul vamal fac obiectul punerii în liberă circulație (importului). Ținând cont că „*produsele fertilizante MD*” sunt produsele fără marcaj CE, rezultă că cuprind și produsele din Republica Moldova. Având în vedere că importul se referă doar la produsele străine, norma de la alin. (1), se va revizui în partea în care face referință la „*produsele fertilizante MD*”.

2) La alin. (3), cuvântul „română” va fi precedat de cuvântul „limbă”, cuvintele „de către” vor fi succedate de cuvintele „utilizatorii finali”, astfel cum este indicat la art. 8 alin. (3) din *Regulamentul (UE) 2019/1009*, iar cuvintele „autoritatea în cauză” se vor substitui cu cuvintele „autoritatea de supraveghere a pieței” în vederea respectării condiției preciziei (obiecție valabilă și la alin. (8)).

3) Ținând cont de prevederile art. 2 din proiect, la alin. (4) se va preciza tipul produselor fertilizante, or, la art. 2 nu este utilizată noțiunea „produs fertilizant”.

Cuvântul „română” va fi precedat de cuvântul „limbă” (obiecție valabilă și pentru restul cazurilor similare din proiect), iar cuvintele „autoritatea în cauză” se vor substitui cu cuvintele „utilizatorii finali”, astfel cum este indicat la art. 8 alin. (4) din *Regulamentul (UE) 2019/1009* pe care îl transpune.

4) Norma de la alin. (6) este confuză, or, în condițiile în care art. 10 se referă la importul produselor fertilizante „UE și „MD” nu este clar de ce nu se face referința enunțată și la alin. (6). Prin urmare, se va elucida acest aspect.

Totodată, din cuprinsul legii, observăm că condițiile față de „produsele fertilizante UE” sunt mai stricte în comparație cu „produsele fertilizante MD”, or, potrivit alin. (8) declarația de conformitate este aplicabilă doar în cazul produselor fertilizante UE. Astfel, ținând cont de obligațiile internaționale asumate de Republica Moldova, de principiile constituționale și de cadrul normativ național ce asigură libera concurență, prevederile din proiect referitoare la tratarea diferențiată a „produselor fertilizante UE/MD” ar fi pasibile de a limita concurența, ar putea diviza piața și ar putea stabili restricții în funcționarea pieței, fapt care poate atrage aplicarea de sancțiuni. Totodată, ținem să menționăm că, intervenția statului prin reglementări ce ar putea limita concurența poate fi admisă cu titlu de excepție, în vederea protejării unui interes public major, doar dacă aceasta este justificată, adecvată, proporțională și necesară. Reieșind din cele expuse, relevăm că, în prezent, cadrul normativ național asigură suficiente instrumente și măsuri de sprijin în vederea susținerii producătorilor autohtoni aliniați la standardele europene și internaționale, ce urmează a fi aplicate eficient, fără a produce efecte adverse asupra competitivității interne și externe a Republicii Moldova.

5) Dispoziția de la alin. (10) în conformitate cu care „Importatorii notifică conform procedurii stabilite la art. 140 din *Codul vamal* „(Depunerea, modificarea și invalidarea declarației sumare de intrare)” se va revizui prin prisma art. 192 din *Codul vamal*, or, norma de la art. 140 din *Codul vamal* nu este incidentă importatorului care introduce „produse fertilizante fără marcaj CE” din Republica Moldova.

6) Ținând cont că, potrivit alin. (10) „Importatorii notifică și autoritatea competentă”, se va indica pe cine mai notifică importatorii.

12.Art. 11 alin. (2) transpune art. 9 din *Regulamentul (UE) 2019/1009*, la care se face referință la „informațiile menționate la articolul 6 alineatul (7) sau la articolul 8 alineatul (4)”. Este de menționat că, art. 8 alin. (4) din *Regulamentul (UE) 2019/1009* este transpus prin art. 10 alin. (4) din proiect, prin urmare, textul „articolul 8 alineatul (4)” se va substitui cu textul „art. 10 alin. (4)”. Ținând cont că la art. 9 alin. (2) din *Regulamentul (UE) 2019/1009* pe care îl transpune se face referință la „utilizatorii finali din statul membru în care produsul fertilizant UE

urmează să fie pus la dispoziție pe piață”, se va examina oportunitatea substituirii textului „autoritatea în cauză conform dispozițiilor de la articolele respective” cu textul „utilizatorii finali din Uniunea Europeană în care produsul fertilizat UE sau produsul fertilizant MD urmează a fi pus la dispoziție pe piață”.

Totodată, asupra corectitudinii normei enunțate se va solicita suplimentar expertiza de compatibilitate cu legislația UE efectuată de Centrul de Armonizare a Legislației în condițiile în care „la art. 9 alin. (2) din *Regulamentul (UE) 2019/1009* se face referință doar la „utilizatorii finali din statul membru în care produsul fertilizant UE urmează să fie pus la dispoziție pe piață”, iar în actul normativ național se face referință și la „produs fertilizant MD”.

13. La art. 12, referința la „importator care introduce pe piață produs fertilizat MD” se va revizui prin prisma art. 192 din *Codul vamal*, or, sub incidența „produselor fertilizante MD” cad și produsele fertilizante de pe teritoriul Republicii Moldova, iar importul se referă exclusiv la mărfurile străine (obiecție vamală și la art. 13).

14. Ținând cont de noțiunea „autoritatea de supraveghere a pieței” utilizată în *Legea nr. 162/2023 privind supravegherea pieței și conformitatea produselor*, la art. 13, noțiunea „autorității competente” se va substitui cu noțiunea „autorității de supraveghere a pieței” (obiecție valabilă și la art. 14).

15. Norma de la art. 15 alin. (1), „standardele care adoptă standarde armonizate” se va revizui prin prisma art. 6 alin. (1) lit. r) din *Legea nr. 20/2016 cu privire la standardizarea națională*, în conformitate cu care organismul național de standardizare are atribuția de avizare la solicitarea autorităților publice a proiectelor de liste cu standarde moldovenești care adoptă standardele europene armonizate.

Întru respectarea condiției preciziei, referința la standardele în cauză se va substitui cu referința la standardele concrete.

16. Art. 16 alin. (1) din proiect transpune art. 14 din *Regulamentul (UE) 2019/1009* în care se face referință la articolul 13 alineatul (2), care este transpus prin art. 15 alin. (3) din proiect. Prin urmare, textul „art. 15 alin. (2)” se va substitui cu textul „art. 15 alin. (3)”.

17. La art. 17 alin. (3), cuvintele „tuturor acestor acte” vor fi succedate de cuvintele „ale Uniunii Europene”, iar cuvintele „actele în cauză” vor fi succedate de cuvintele „ale Uniunii Europene și referințele de publicitate ale acestora”, astfel cum este indicat la art. 16 alin. (3) din *Regulamentul (UE) 2019/1009* pe care îl transpune.

18. La art. 21, cuvintele „declarația de conformitate” vor fi succedate de abrevierea „UE”, astfel cum este indicat la art. 19 din *Regulamentul (UE) 2019/1009* pe care îl transpune.

19. La art. 24:

1) Potrivit normelor de tehnică legislativă, trimiterile la prevederile care se propun spre modificare se indică în ordine descrescătoare: articol, alineat, literă (respectiv punct, subpunct etc., pentru alte acte normative). Astfel, textul „alin. (3) art. 23” se va substitui cu textul „art. 23 alin. (3)”.

2) La elaborarea actului normativ se va respecta condiția preciziei, motiv pentru care, se va preciza a cui structură organizatorică urmează a fi ajustată.

20. La art. 25:

1) Cuvintele „și celorlalte state membre” se vor substitui cu cuvintele „și celorlalte state ale Uniunii Europene”, or, Republica Moldova nu este stat membru al Uniunii Europene, prin urmare, în cazul transpunerii actelor Uniunii Europene este aplicabilă tehnica de transpunere prin reformulare pentru a proteja ordinea juridică internă și terminologia consacrată.

2) Cuvintele „paginii oficiale” se vor substitui cu cuvintele „paginii web oficiale” în conformitate cu terminologia consacrată în legislație (obiecție valabilă și la art. 44 alin. (3)).

21. La art. 26:

1) La alin. (4), sintagma „personal cu funcții de conducere” se va substitui cu sintagma „personal cu funcții de conducere de nivel superior” astfel cum este indicat la art. 24 alin. (4) din *Regulamentul (UE) 2019/1009* pe care îl transpune și la art. 8 din *Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului publicor*, or, aceleași noțiuni se exprimă numai prin aceeași termeni (obiecție valabilă și la alin. (8)).

2) La alin. (7) lit. c), menționăm că transpunerea prin tehnici de referință este disponibilă doar pentru statele membre ale Uniunii Europene. În cazul Republicii Moldova, trimiterea poate fi făcută doar la actele normative naționale. Din punct de vedere juridic, „legislația UE” este străină pentru persoanele din Republica Moldova și ei nu sunt obligați să o cunoască. În cazul în care se va opta pentru o astfel de tehnică de transpunere, ulterior pot fi ridicate aspecte de constituționalitate. Ținând cont de regula enunțată, sintagma „și a dispozițiilor relevante din legislația de armonizare a Uniunii Europene” se va exclude, iar sintagma „și cadrului normativ” se va substitui cu sintagma „și cadrului normativ național”.

3) Dispoziția de la art. 26 alin. (9) care transpune dispoziția de la art. 24 alin. (9) din *Regulamentul (UE) 2019/1009* urmează a fi reformulat ținând cont de tehnica de transpunere prin reformulare. Potrivit art. 24 alin. (9) din *Regulamentul (UE) „Organismele de evaluare a conformității încheie o asigurare de răspundere dacă răspunderea nu este asumată de stat în conformitate cu dreptul intern sau dacă statul membru nu este direct responsabil pentru evaluarea conformității”*. În acest sens, ținând cont că norma se referă direct la statul membru, asupra

oportunității transpunerii enunțate urmează să se pronunțe Centrul de Armonizare a Legislației în calitate de autoritate de resort.

Cu titlu de remarcă generală, atenționăm că referința la stat urmează a se concretiza. Mai mult, norma a fost transpusă în mod distorsionat, deviind de la sensul normei prevăzut în *Regulamentul (UE)*.

4) Ținând cont de prevederile *Codul administrativ*, la alin. (11), cuvintele „deciziile și documentele administrative produse ca rezultat al activității acelu grup” se vor substitui cu cuvintele „actele administrative emise ca rezultat al activității acelu grup”.

22. La art. 27, atragem atenția că în condițiile în care Republica Moldova nu este stat al Uniunii Europene, referința la „criteriile prevăzute la standardele armonizate UE sau de o parte a acestora” se va substitui cu referința la „criteriile prevăzute la standardele moldovenești” care adoptă standardele europene armonizate (a se vedea art. 6 alin. (1) lit. r) din *Legea nr. 20/2016*).

23. La art. 30:

1) Art. 30 alin. (2) din proiect transpune art. 28 alin. (2) din *Regulamentul (UE) 2019/1009*, în conformitate cu care autoritatea de notificare „*le notifică Comisiei și celorlalte state membre folosind instrumentul de notificare electronică dezvoltat și gestionat de Comisie*”. Ținând cont de norma enunțată, la art. 30 alin. (2) din proiect, cuvintele „la cerere” se vor exclude.

2) Ținând cont de tehnica de transpunere prin reformulare, la alin. (4) și (5) cuvintele „celorlalte state membre” se vor substitui cu cuvintele „celelalte state ale Uniunii Europene”.

24. Art. 31 transpune art. 29 alin. (2) din *Regulamentul (UE) 2019/1009*, în conformitate cu care „*Comisia pune la dispoziția publicului lista cu organismele notificate în baza prezentului regulament, inclusiv numerele de identificare care le-au fost atribuite și activitățile pentru care au fost notificate*”. Întru asigurarea unei transpuneri corecte, cu titlu de recomandare propunem următoarea redacție: „*Lista cu organismele notificate, inclusiv numerele de identificare care le-au fost atribuite și activitățile pentru care au fost notificate este pusă la dispoziția publicului și actualizată de către autoritatea de notificare*”.

25. La art. 32:

1) Dispoziția de la art. 32 din proiect, în conformitate cu care **organismul național de acreditare** care a constatat sau a fost informat că un organism notificat nu mai îndeplinește cerințele prevăzute la art. 26 sau că nu își îndeplinește obligațiile **informează autoritatea de notificare** se va revizui prin prisma art. 23 din proiect în conformitate cu care **Organismul național de acreditare este autoritatea responsabilă de notificare**, stabilire și îndeplinire a procedurilor necesare pentru evaluarea și **notificarea organismelor de evaluare a conformității**. Ținând cont că, **organismul național de acreditare este**

autoritatea responsabilă de notificare, rezultă că organismul național de acreditare nu se poate informa pe sine însuși, prin urmare se va examina oportunitatea substituirii referinței la „autorității de notificare” cu referința la „organismul notificat”.

Referința la „state membre” se va substitui cu referința la „state membre ale Uniunii Europene”.

2) În aceeași ordine de idei, se va revizui prevederea de la alin. (2), or, **organismul național de acreditare** care este autoritatea responsabilă de notificare nu poate pune la dispoziția **autorității de notificare** dosarele organismului notificat care și-a încetat activitatea, deoarece ar rezulta că „organismul național de acreditare” și-ar pune la dispoziția proprie dosarele organismului notificat.

Sintagma „*autorităților de notificare și competente*” este ambiguă, prin urmare se va revizui. În cazul în care dosarele urmează a fi puse la dispoziția autorității competente se va face referință la „autoritatea de supraveghere a pieței”.

26. La art. 33:

1) Având în vedere prevederile art. 6 alin. (1) lit. r) din *Legea nr. 100/2017*, la art. 33 alin. (3), referința la „standardele armonizate corespunzător” se va substitui cu referința la „standarde moldovenești care adoptă standardele europene armonizate”.

2) Textul „specificatiile tehnice menționate la art. 14” se va substitui cu textul „specificatiile tehnice menționate la art. 16”.

27. La art. 34, cuvintele „sau altor prevederi legale de drept civil” se vor exclude deoarece sunt greșite, or, actele administrative pot fi contestate în ordinea contenciosului administrativ.

28. Prevederea de la art. 36 din proiect transpune prevederea de la art. 36 din *Regulamentul (UE) 2019/1009* în conformitate cu care „*Comisia se asigură că între organismele notificate în temeiul prezentului regulament se stabilește și funcționează în mod corespunzător o coordonare și cooperare adecvate, sub forma unui grup sectorial al organismelor notificate*”. Astfel, întru asigurarea unei transpuneri corecte, la art. 36 alineatul întâi propunem următoarea redacție: „*Organismele notificate, în temeiul prezentei Legi, cooperează sub forma unui grup sectorial al organismelor notificate*”.

29. Denumirea capitolului V din proiect se va ajusta la denumirea Capitolului V indicat în *Regulamentul (UE) 2019/1009* ținând cont de tehnica de transpunere prin reformulare și va avea următorul cuprins: „*Capitolul V Supravegherea pieței Republicii Moldova și controlul produselor fertilizante care intră pe piața Republicii Moldova și procedura de salvagardare la nivelul Republicii Moldova*”.

30. În aceeași ordine de idei, se va ajusta denumirea art. 37, care va avea următorul cuprins: „*Articolul 37 „Supravegherea pieței Republicii Moldova și*

controlul produselor fertilizante ale Republicii Moldova care intră pe piața Republicii Moldova”.

31. Dispoziția de la art. 37 alin. (1) pct. 2) enunțul al doilea, în conformitate cu care „În cazurile în care nu există un standard aprobat care să reglementeze metoda de testare, conformitatea produsului fertilizant se bazează pe protocolul de testare al unui laborator neacreditat;” se va revizui prin prisma art. 24 alin. (2) din *Legea nr. 162/2023 privind supravegherea pieței și conformitatea produselor* în conformitate cu care „(2) Pentru testarea unor categorii specifice de produse sau pentru riscuri specifice legate de o categorie de produse ori pentru produse pentru care capacitatea de testare lipsește sau nu este suficientă, autoritățile de supraveghere a pieței apelează la laboratoare de încercări acreditate de organismele naționale de acreditare semnatare ale Acordului de recunoaștere multilaterală cu Cooperarea Europeană pentru Acreditare”, or, în redacția actuală, prevederea din proiect contravine prevederilor legale existente.

32. La art. 38:

1) În conformitate cu art. 51 alin. (2) din *Legea nr. 100/2017*, denumirea articolului exprimă succint obiectul de reglementare. Prin urmare, la denumirea art. 38, cuvântul „procedura” va fi succedat de cuvintele „la nivel național”. Suplimentar, cuvintele „produselor fertilizante UE” vor fi succedate de cuvintele „sau produselor fertilizante MD”.

2) Din considerentele expuse anterior în textul din raportul de expertiză juridică, la alin. (1), (2), (4), (5) sintagma „autoritatea competență” se va substitui cu sintagma „autoritatea de supraveghere a pieței”.

3) Odată ce unele puncte au fost preluate *ad litteram*, acestea urmează a fi revizuite atât din punct de vedere al raportării la legislația națională, precum și din punct de vedere al expunerii urmând a i se atribui un caracter concis și concret, astfel, la alin. (1) alineatul al doilea, alineatul (4), alineatul (6), cuvintele „primul paragraf” se vor substitui cu cuvintele „primul alineat”.

4) La alin. (2), cuvintele „state membre” se vor substitui cu cuvintele „state membre ale Uniunii Europene” (obiecție valabilă și la alin. (4), (6)).

5) La alin. (4), cuvintele „a restrânge punerea la dispoziție pe piață” vor fi succedate de cuvintele „a produselor fertilizante UE sau MD”, iar cuvintele „pentru a retrage produsele fertilizante UE” vor fi succedate de cuvintele „sau produsele fertilizante MD”.

Pentru a asigura principiul echității, considerăm oportun ca măsuri similare măsurilor indicate la alin. (4) sub alineatul al doilea-alin. (7) urmează a fi inserate și cu privire la „produsele fertilizante MD”, or, în redacția actuală se atestă măsuri mai exigente față de „produsele fertilizante UE” decât față de „produsele fertilizante „MD”, ceea ce contravine principiul concurenței.

Potrivit angajamentelor asumate de Republica Moldova prin Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și Statele Membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin *Legea nr. 112/2014*, în temeiul art. 334, părțile au recunoscut faptul că, practicile comerciale anticoncurențiale sunt susceptibile de a denatura buna funcționare a piețelor și de a reduce avantajele liberalizării schimburilor comerciale. De asemenea, în temeiul alin. (1) al art. 335 din Acordul de Asociere RM-UE, Republica Moldova s-a obligat să mențină pe teritoriul său o legislație cuprinzătoare în materie de concurență, iar conform alin. (3) al aceluiași articol, a recunoscut importanța aplicării legislației în materie de concurență într-un mod transparent și nediscriminatoriu, cu respectarea principiilor de echitate procedurală și a drepturilor de apărare ale întreprinderilor implicate.

Totodată, ținem să menționăm că, intervenția statului prin reglementări ce ar putea limita concurența poate fi admisă cu titlu de excepție, în vederea protejării unui interes public major, doar dacă aceasta este justificată, adecvată, proporțională și necesară. Reieșind din cele expuse, relevăm că, în prezent, cadrul normativ național asigură suficiente instrumente și măsuri de sprijin în vederea susținerii producătorilor autohtoni și/sau a întreprinderilor micro, mici și mijlocii, aliniate la standardele europene și internaționale, ce urmează a fi aplicate eficient, asigurate de *Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii*, *Legea nr. 71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural* și alte acte normative, fără a produce efecte adverse asupra competitivității interne și externe a Republicii Moldova.

33.La art. 39:

1) La denumirea art. 39, se va indica tipul produselor fertilizante „UE/MD”, similar cum este indicat la art. 40 din *Regulamentul (UE) 2019/1009*.

2) La cuprinsul care se propune la alin. (1), textul „articolul 37 alineatul (1)” se va substitui cu textul „art. 38 alin. (1)”, or, art. 38 alin. (1) din proiect transpune art. 38 alin. (1), la care se face referință la art. 40 alin. (1) din *Regulamentul (UE) 2019/1009* transpus prin art. 39 din proiect.

3) La alin. (2) și (3), noțiunea „autoritatea competentă” se va substitui cu noțiunea „autoritatea de supraveghere a pieței”.

4) La alin. (3), referința la „statele membre” se va substitui cu referința la „statele membre ale Uniunii Europene”.

34.La art. 40:

1) Art. 40 alin. (1) transpune art. 41 din *Regulamentul (UE) 2019/1009*. Prin urmare, la alin. (1), textul „articolul 37” se va substitui cu textul „art. 38”, or, art. 38 transpune art. 38 la care se face referință la art. 41 din *Regulamentul (UE) 2019/1009* transpus prin art. 40 din proiect.

2) La alin. (1) lit. b), cuvintele „declarația de conformitate” vor fi succedate de abrevierea „UE” astfel cum este indicat la art. 41 alin. (1) lit. (c) din *Regulamentul (UE) 2019/1009* pe care îl transpune.

35. La alin. (2), cuvintele „autoritatea competentă” se vor substitui cu cuvintele „autoritatea de supraveghere a pieței”.

36. La art. 41:

1) Se va revizui prevederea de la alin. (1), în conformitate cu care transportul și depozitarea produselor fertilizante UE și a produselor fertilizante MD se efectuează în conformitate cu prevederile fișei cu date de securitate, reglementată de *Legea nr. 277/2018 privind substanțele chimice*, deoarece *Regulamentul (UE) 2019/1009* nu conține prevederi în acest sens.

2) Cuvintele „sau condițiilor generale” se vor substitui cu cuvintele „sau în conformitate cu condițiile generale”.

3) La alin. (2), cuvintele „autoritatea competentă” se vor substitui cu cuvintele „autoritatea de supraveghere a pieței”.

37. La art. 42:

1) Cu titlu de obiecție generală, menționăm că *Regulamentul (UE) 2019/1009*, nu conține prevederi cu privire la „listele de identificare”, prin urmare se va elucida acest aspect. Mai mult, potrivit notei de fundamentare, regimul juridic al „*produselor fertilizante care nu au mareașul CE*” este reglementat prin definirea ca produse fertilizante MD. În vederea punerii la dispoziție pe piață sau introducerii pe piață, „*produsele fertilizante MD din producția internă sau din import*”, acestea trebuie să corespundă criteriilor pentru a fi incluse în lista de identificare. Deși potrivit notei de fundamentare, criteriile sunt planificate a fi preluate din Anexele I și II la *Regulamentul UE 2019/1009* nu considerăm relevante dispozițiile expuse la art. 42 alin. (2) din proiect, în conformitate cu care atât „*produsele fertilizante MD*” cât și „*produsele fertilizante UE*” urmează a fi incluse în lista de identificare. Având în vedere cele expuse, dispozițiile de la alin. (1)-(4) urmează a fi revizuite.

2) La alin. (2), remarcăm că, factura nu mai este document primar cu regim fiscal (a se vedea *Hotărârea Guvernului nr. 238/2017 cu privire la modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 294 din 17 martie 1998*). Concomitent, la pct. 6 al *Ordinului ministrului finanțelor nr. 118/2017* s-a stabilit că „Se permite utilizarea formularelor tipizate de document primar cu regim special „factura fiscală” și „factura”, executate tipografic, valabile până la intrarea în vigoare a prezentului Ordin, până la epuizarea totală a stocurilor aflate la entități și Serviciul Fiscal de Stat.” Prin urmare, asupra corectitudinii folosirii termenului „factură” este important de a consulta opinia Ministerului Finanțelor (Serviciului Fiscal de Stat).

3) Având în vedere prevederile art. 55 alin. (4) din *Legea nr. 100/2017*, la alin. (3), cuvintele „din prezentul articol” se vor exclude ca fiind excedente.

4) Dispoziția de la alin. (5), în conformitate cu care „(5) *Guvernul, după caz aprobă condițiile de utilizare a produselor fertilizante*” urmează a fi revizuită, or, legea trebuie să conțină norme concrete, iar în redacția actuală norma este ambiguă. Astfel, în proiect trebuie să fie clar stabilită autoritatea care aprobă condițiile de utilizare a produselor fertilizante cu precizarea acestora „UE”, „MD”.

5) La alin. (6), cuvintele „autoritatea competentă” se vor substitui cu cuvintele „autoritatea de supraveghere a pieței”.

6) La alin. (8) și (9), pentru un spor de precizie referința la „*Regulamentul combaterii poluării apelor cu nitrați proveniți din agricultură*” se va completa cu cuvintele „aprobat de Guvern” (obiecție valabilă și la art. 46 alin. (2).

38.La art. 43:

1) Cu privire la contravențiile prevăzute la art. 43 „*Articolul 43. Încălcarea normelor de fabricare, import, transportare, depozitare, comercializare și utilizare a produselor fertilizante*” menționăm că contravențiile prevăzute în proiectul legii sunt indicate în *Codul contravențional* la art. 189³-189⁶ doar că se face referință la „*produsele de uz fitosanitar*” și nu la „*produsele fertilizante*”. În contextul adresei Guvernului nr. 1506-686 din 13 septembrie 2016, ținem să menționăm că, prezentarea propunerilor, ce vizează amendarea *Codului contravențional*, urmează a fi remise în adresa Ministerului Justiției, care va asigura elaborarea și definitivarea proiectului unic de modificare și completare a *Codului contravențional*, cu promovarea ulterioară a acestuia. În contextul celor, menționate, art. 43 se va exclude din proiectul legii.

39. La denumirea Capitolului VII și a art. 44, cuvintele „Dispoziții tranzitorii și finale” se vor substitui cu cuvintele „Dispoziții finale și tranzitorii”.

40.La art. 44:

1) Potrivit art. 44 din proiect, „Punerea la dispoziție pe piață a produselor care au fost introduse pe piață ca îngrășăminte și sunt marcate cu mențiunea „îngrășământ CE” în conformitate cu *Regulamentul (CE) nr. 2003/2003* înainte de intrarea în vigoare a prezentei Legi nu este restricționată”. Cu privire la norma enunțată, reiterăm că tehnica de transpunere prin tehnici de referință la un act al Uniunii Europene este disponibilă doar pentru statele membre ale Uniunii Europene. În cazul Republicii Moldova, trimiterea poate fi făcută doar la actele normative naționale. Din punct de vedere juridic legislația națională este una străină pentru persoanele din Republica Moldova și ei nu sunt obligați să o cunoască. În cazul în care se va opta pentru o astfel de tehnică de transpunere, ulterior pot fi ridicate aspecte de constituționalitate. Mai mult din punct de vedere practic, ar fi dificil și chiar imposibil de desfășurat o activitate în Republica Moldova în cazul în care un act normativ pe care trebuie să-l respecti nu ar fi publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Prin urmare, această tehnică de armonizare urmează a fi evitată în cazul Republicii Moldova.

2) La alin. (3), cuvintele „autoritatea competentă” se vor substitui cu cuvintele „autoritatea de supravegherea pieței”

3) La alin. (4) se va preciza ce ar urma să se afle în tranzit sau în apele neutre, or, în redacția actuală norma este ambiguă.

4) La alin. (5), cuvintele „de la data publicării prezentei legi” vor fi succedat de cuvintele „în Monitorul Oficial al Republicii Moldova”.

5) Norma de la alin. (6) în conformitate cu care „*Guvernul în termen de 12 luni de la data publicării prezentei legi vă înainta o propunere privind de modificare a Codului Contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 cu privire la regimul sancțiunilor care se aplică în cazul nerespectării dispozițiilor prezentei Legi*” se va exclude ca fiind superfluu. Totodată, reiterăm că propunerile privind modificarea Codului contravențional urmează a fi remise Ministerului Justiției care va asigura elaborarea și definitivarea proiectului unic de modificare și completare a *Codului contravențional*, cu promovarea ulterioară a acestuia.

41. La art. 45:

1) La alin. (1) se vor exclude cuvintele „Lista domeniilor reglementate din”, iar cuvintele „și va avea” se vor substitui cu prepoziția „cu”.

2) La alin. (2), textul „Domeniile reglementate (grupurile de produse) ale Listei domeniilor/categoriilor de produse reglementate, a autorităților de reglementare și a autorităților de supraveghere a pieței adoptate prin” se va exclude ca fiind excedent cu ajustarea ulterioară a textului.

Totodată, la *Legea nr. 162/2023 privind supravegherea pieței și conformitatea produselor* se va indica sursa publicării.

3) La referința la *Legea nr. 119/ 2004 cu privire la produsele de uz fitosanitar și la fertilizanți* se va indica sursa publicării. Totodată, modificările se vor indica la un singur alineat la subaliniate distincte.

4) La alin. (4) prin care se propune modificarea cuvintelor „și fertilizanți” la orice formă gramaticală, menționăm că în textul *Legii nr. 119/2004* sunt utilizate și cuvintele „și cu fertilizanți”, „și a fertilizanților”, „fertilizanți”, „de fertilizanți”, „unor fertilizanți”, etc. Prin urmare, mențiunea de la alin. (4) se va ajusta corespunzător.

5) Potrivit normelor de tehnică legislativă, când modificarea presupune o substituție utilizăm termenul „cuvânt” respectiv, „cuvinte” – dacă în structura vizată nu sunt prezente și alte semne grafice (cifră, virgulă, paranteze, ghilimele, bară oblică); „text”- dacă structura e formată dintr-un cuvânt/cuvinte și cel puțin un semn grafic. Ținând cont de regula enunțată, la alin. (4), termenul „textul” se va substitui cu „cuvintele”.

6) Prin proiect se propune modificarea art. 7 alin. (3) și (4) din *Legea nr. 129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman*. La acest aspect, menționăm că între semnele

citării, alin. (4) a fost numerotat greșit cu alin. (6), prin urmare se va rectifica numerotarea alineatului.

7) La alin. (6), la referința la *Legea nr. 403/2023 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și pentru modificarea unor acte normative* se va indica sursa publicării.

8) Potrivit normelor de tehnică legislativă, în cazul operațiunii de completare cu un element structural nou se va utiliza sintagma „... se completează cu „...” cu următorul cuprins:”. În aceeași ordine de idee, menționăm că în conformitate cu art. 54 alin. (1) lit. j) din *Legea nr. 100/2017*, verbele se utilizează, de regulă, la timpul prezent. Ținând cont de regulile enunțate, lit. b) va avea următorul cuprins: „b) Articolul 57 se completează cu alineatul (7) cu următorul cuprins:”.

9) Potrivit alin. (7), „(7) Prevederile privind produsele fertilizante UE se vor aplica până la data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană”. Din prevederea legală enunțată, rezultă că doar „*produsele fertilizate UE*” se vor aplica până la data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană, dar nu și „*produsele fertilizante MD*”. La acest aspect, reiterăm că țările în proces de aderare la Uniunea Europeană sunt obligate să abroge actele juridice interne care transpun regulamente odată cu aderarea la Uniunea Europeană, păstrând dispozițiile referitoare la penalități, instituții și măsurile de punere în aplicare. Prin urmare, este necesar de a ține evidența transpunerii regulamentelor, ce va permite abrogarea facilă a dispozițiilor regulamentelor după aderarea la Uniunea Europeană. Astfel, după aderare, legislația națională care asigură transpunerea regulamentelor Uniunii Europene sau a unor prevederi ale acestora urmează a fi abrogată, deși prevederile de punere în aplicare și de sancționare vor trebui să rămână în vigoare. La acest aspect, menționăm că urmează a fi evitată „suprareglementarea” (așa-numitul „gold-plating”) depășirea cerințelor și scopului actului Uniunii Europene, atunci când acesta nu prevede posibilitatea stabilirii unor reglementări suplimentare sau cerințe mai stricte în legislația națională.

Având în vedere obiecția expusă, cuvintele „produsele fertilizante UE” vor fi succedate de cuvintele „produsele fertilizante MD”.

Secretar de stat

Stanislav CÔPEȚCHI

Digitally signed by Copetchi Stanislav
Date: 2024.10.01 16:45:31 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Ex: D.Bacalim, m. 208¹
Tel: 022 20-14-35/diana.bacalim@justice.gov.md